

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610--14775565
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURBAN
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

7/32734
GK 11

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN GÖKAN ZEYBEK'İN
TBMM 7/32734 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI**

SORULAR

Hatay ilinde yaşanan aşırı kuraklık ve mevcut su altyapısındaki yetersizlikler nedeniyle kent genelinde içme suyuna erişim büyük ölçüde zorlaşmıştır. Karaçay ve Yayladağı barajlarında doluluk oranları %24 ve %20'ye gerilemiş, sondajla su çıkarma işlemleri 450 metre derinliklere kadar ulaşmıştır. HATSU tarafından yapılan açıklamalara göre kentin yaklaşık %60-65'lik kısmında içme suyu altyapısında kayıp-kaçak yaşanmakta olup, yerel yönetimler geçici sondajlar dışında kalıcı çözüm üretememektedir.

Bu kapsamda;

- 1) Hatay'da yaşanan su krizine karşı Bakanlığınızın kısa, orta ve uzun vadeli çözüm planları nelerdir?
- 2) Su krizinin yalnızca kuraklığa değil, yapılaşma, orman kaybı ve altyapı yetersizliklerine dayandığı yönündeki uzman uyarılarına ilişkin Bakanlığınız bir değerlendirme yapmış mıdır?
- 3) Karaçay ve Yayladağı barajlarının doluluk oranlarının artırılması amacıyla ne gibi önlemler alınmaktadır?
- 4) Kentin %60-65'ine ulaşan kayıp-kaçak oranlarını düşürmeye yönelik HATSU ile iş birliği içinde yürütülen bir izleme ve iyileştirme projesi var mıdır?
- 5) Gölbaşı-Reyhanlı İçme Suyu İletim Hattı Projesi'nin tamamlanma tarihi nedir ve projenin finansmanı ne durumdadır?
- 6) Hatay'da yağmur suyu hasadı, atık su geri dönüşümü ve yeşil altyapının güçlendirilmesi gibi uygulamalara yönelik destek ve teşvik programlarınız bulunmakta mıdır?
- 7) Su krizine ilişkin yerel yönetimlerin, kamu kurumlarının ve yurttaşların katılımıyla oluşturulmuş bütüncül bir "Bölgesel Su Güvenliği Stratejisi" hazırlamayı planlıyor musunuz?

CEVAP

Hatay Büyükşehir Belediye Başkanlığından alınan bilgide;

- 1) Hatay'ın son 65 yılın en kurak döneminde olduğu, yağışlarda %80 oranında azalmanın meydana geldiği, bunun neticesinde içme suyu kaynaklarında yer yer %80'lere varan debi azalmalarının yaşandığı, şehre verilen suyun yaklaşık %70'lik kısmının yer altından temin edildiği ve özellikle ova bölgesinde birçok sondajın tamamen kuruduğu veya debi kaybının meydana geldiği,

İçme suyu temininde yaşanan sorunların önlenmesi amacıyla Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (HATSU) tarafından yürütülen bakım, onarım ve kayıp kaçakların önlenmesi gibi çalışmaların yanında ilgili bakanlıklar ile birlikte kısa, orta ve uzun vadeli birçok çalışmanın koordinasyon içinde yürütüldüğü, söz konusu çalışmalar tamamlandığında uzun yıllar Hatay iline hizmet edecek altyapının kazandırılacağı,

- 2,3) Hatay'da kış dönemi beklenen yağışların gerçekleşmemesi nedeniyle Şubat ayından bu yana barajın su arzının sürekliliğinin sağlanması amacıyla HATSU tarafından barajın besleme bölgesinde birçok çalışmanın gerçekleştirildiği, bu sayede günlük ortalama 130.000 m³ civarında su temin edilen Karaçay

Barajından alternatif su kaynakları devreye alınarak günlük 85.000 m³ civarında suyun temin edildiği, alınan önlemler neticesinde Ağustos ayı içerisinde tamamen biteceği öngörülen barajda 08.09.2025 tarihi itibarıyla %11,2 doluluk oranı ile halen 6,4 milyon m³ su bulunduğu ve barajdan beslenen bölgelere 24 saat esaslı kesintisiz su verildiği, Eylül ayı ortası itibarıyla yağışların başlaması halinde Büyük Karaçay Barajı ile beslenen yerleşim alanlarında susuzluğun beklenmediği, ayrıca, HATSU tarafından beklenen yağışların gecikmesi durumunda Büyük Karaçay Barajı ölü hacminden de su temini yapılabilmesi için DSİ'den talep edildiği,

Su kayıp oranlarının düşürülmesi amacıyla HATSU tarafından öncelikli olarak içme suyu şebeke altyapısı ile içme suyu depolarının bakım, onarım ve yenilenmesine ilişkin çalışmaların yürütüldüğü, bu kapsamda 2024 yılı Nisan ayından bu yana 1000 km'nin üzerinde içme suyu şebeke altyapısının yenilediği, 185 adet mahallenin içme suyu deposunda bakım, onarım ve yenileme çalışması tamamlandığı, ayrıca, şebeke altyapısı üzerindeki hasarlardan kaynaklanan su kayıplarının önlenmesi amacıyla HATSU tarafından Online Arıza Yönetimi ile son 1 yılda 100.000 adet üzerinde şebeke arızasına müdahale edildiği, kaynaktan hanelere kadar su temin, iletim ve dağıtım süreçlerinin bütünsel SCADA sistemi ile yönetilmesine dönük çalışmaların devam ettiği, idari su kayıp oranının düşürülmesi amacıyla da usulsüz su kullanımlarının tespitine dönük çalışmaların yürütüldüğü, endeks okuma hassasiyetinin düşmesine neden olan 250 bin adet üzerinde 10 yıllık sayaçların değiştirilmesine ilişkin sayaç alımlarının gerçekleştirildiği, bu kapsamda toplu konut proje alanlarında Emlak Konut A.Ş. ve TOKİ ile ortak yürütülen Uzaktan Okumalı Akıllı Sayaç uygulamaları ile usulsüz kullanımların engellenmesinin hedeflendiği, yürütülen çalışmalar sonucunda 2023 yılında %59,42 olan su kayıp oranının 2024 yılında yaklaşık %5 oranında azalış göstererek %54,50 olarak gerçekleştiği, gelir getirmeyen su oranının ise yaklaşık %7 oranında azalarak %67,33 olarak gerçekleştiği,

5) Gölbaşı-Reyhanlı İçmesuyu İletim Hattı Projesi'nin HATSU tarafından Haziran ayında tamamlanarak DSİ'ye gönderildiği, bahse konu projenin yapım ihalesinin Temmuz ayında gerçekleştirildiği ve yapım süresinin 10 ay olarak öngörüldüğü, projenin finansmanının DSİ tarafından karşılanacağı, bahse konu içme suyu temin projesi ile ova bölgesindeki yerleşim alanlarında yıllardır yaşanan susuzluk problemine çözüm üretileceği, proje ile ilk etapta Reyhanlı ilçe merkezinin susuzluk probleminin çözülmesinin amaçlandığı ve bir sonraki etapta yapılacak içme suyu arıtma tesisi ile Kumlu, Altınözü ve Antakya ilçelerinde susuzluk problemi yaşanan kırsal mahallelerine içme suyu temininin amaçlandığı, Gölbaşı Kaynağından 1500 lt/sn debi içme suyunun tahsisi alındığı, proje kapsamında Tahtaköprü Barajı sulama kanalından da su teminin yapılmasının öngörüldüğü ve su arz güvenliğinin artırılmasının hedeflendiği,

6) Yağmur suyu hasat sistemlerinin verimliliği açısından sulama ihtiyacının olduğu dönemlerdeki yağışlı gün sayısının önemli olduğu, Hatay'ın uzun yıllar boyunca (1940-2024) Haziran-Ağustos dönemindeki (92 gün) yağışlı gün sayısının 3,3 olduğu, bu oranın hasat uygulamaları açısından çok düşük olduğu, TOKİ ve Emlak Konut A.Ş. tarafından yapımı devam eden toplu konut projelerinde gri şebeke uygulamalarının gerçekleştirildiği, ayrıca, HATSU tarafından toplam 244.885 m³/gün kapasiteli 6 adet ileri biyolojik atıksu arıtma tesisi yapımının planlandığı, projelendirme çalışmaları tamamlanan atıksu arıtma tesislerinin çıkış sularının B sınıfı tarımsal sulamada kullanıma uygun olacak şekilde projelendirildiği ve bu tesislerin bir yıl içerisinde tamamlanmasının planlandığı belirtilmiştir.